

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 405/2022
19.01.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Горан Ковачевић, адвокат из ..., против туженог Централног регистра, Депо и клиринг хартија од вредности АД Београд, кога заступа пуномоћник Далибор Манић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1113/20 од 21.10.2020. године, исправљеној решењем истог суда Гж1 1113/20 од 22.11.2021. године у седници одржаној 19.01.2024. године, донео

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1113/20 од 21.10.2020. године исправљена решењем истог суда Гж1 1113/20 од 22.11.2021. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 916/10 од 29.05.2013. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се као незаконито поништи решење директора туженог .. број .. од 04.04.2005. године, којим је тужиоцу престао радни однос, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за враћање на рад на радно место ... у Сектору за ... туженог, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере, као неоснован. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 228.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1113/20 од 21.10.2020. године која је исправљена решењем истог суда Гж1 1113/20 од 22.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, четвртим и петом изреке. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 91.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – др Закон) који се примењује на основу члана 506. став 2. тог закона и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог од 2004. године и то по анексу број 1. Уговора о раду од 01.07.2004. године на пословима ... за ..., а затим по анексу број 2. Уговора о раду од 01.03.2005. године на пословима ... у Сектору за Решењем о отказу уговора о раду од 04.04.2005. године, тужиоцу је отказан уговор о раду са анексима због тежих повреда радних обавеза утврђених чланом 77в. став 1. тачка 1. и 14. Правилника о изменама и допунама правилника о раду у Централном регистру ХОВ од 14.12.2004. године и радни однос му је престао 04.04.2005. године. На основу образложења наведеног решења утврђено је да је тужилац као ... за ... у периоду од 07.10. до 12.10.2004. године, пропустио да без одлагања предузме потребне мере на отклањању застоја у раду система централног регистра ХОВ насталих услед блокаде сервера, а које мере је био дужан да предузме у складу са описом послова радног места утврђеним Анексом уговора о раду од 01.07.2004. године и који обухвата вршење контроле функционисања система информационе технологије и пренос података, као и унапређивања расположивости и поузданости РК мреже централног регистра ХОВ те је на тај начин одговоран да је својом кривицом учинио тежу повреду радне обавезе утврђену чланом 77в. став 1. тачка 1. Правилника о изменама и допунама Правилника о раду у Централном регистру ХОВ од 14.12.2004. године, која представља неизвршавање, неблаговремено и несавесно вршење радних обавеза. Тужилац је сачинио извештај тим поводом од 21.10.2004. године, а законска заступница туженог ББ је за проблем сазнала 12.10.2004. године, при чему је тужилац прикривао постојање проблема са којим је морао бити упознат. Поред тога, тужиоцу је отказан уговор о раду и на основу члана 77в. став 1. тачка 14. Правилника о изменама и допунама Правилника о раду од 14.12.2004. године, због доношења неистинитих података у вези са пословањем предузећа, јер је сачинио и упутио допис дана 01.03.2005. године, Управном одбору и другим државним институцијама у којем је износио и преносио неистините податке о раду туженог. Наведени подаци су нарушавали пословни углед туженог и наносили штету великих размера јер је наведено да је извесни тендер био намештен, да су записници са седнице били фалсификовани, а усмени акти незаконити. Допис је проследио министру финансија, министру привреде и министру рада и запошљавања, као и председнику Владе Републике Србије и председнику Републике Србије. Тужилац у поступку није понудио било какав ваљан доказ којим би учинио вероватним ове своје наводе. Тужилац је претходно упозорен на постојање разлога за отказ уговора о раду дана 24.03.2005. године (тужени је потом 04.05.2005. године донео исправку упозорења) и тужилац се изјаснио на упозорење.

Другостепени суд је наведено чињенично стање утврдио након што је отворио расправу, извео и оценио изведене доказе у смислу члана 8. ЗПП, закључујући да је тужилац својом кривицом извршио теже повреде радне обавезе из члана 77в. став 1. тачка 1. и 14. Правилника о изменама и допунама Правилника о раду туженог, да је оспорено решење донето у законом прописаној процедури јер му је претходило писано упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, те да је у време извршења

повреде које се огледа у пропуштању да без одлагања отклони застој у раду система централног регистра насталог услед блокаде сервера у периоду од 07.10. до 12.10.2004. године, на снази био Правилник о раду туженог из 2003. године, који је у члану 77. став 1. тачка 7. на идентичан начин као и Правилник из 2004. године, дефинисао повреду радне обавезе: неизвршавање радне дужности и обавезе утврђене уговором о раду. Дакле, наведено понашање је дефинисано актима послодавца као повреда радне обавезе и предвиђено као отказни разлог, па погрешно позивање послодавца на пропис који се у конкретном случају примењује није утицало на законитост отказа, посебно што правну квалификацију повреде може одредити и суд. Према утврђењу другостепеног суда законски заступник туженог је сазнао за блокаду процеса на серверу 12.10.2004. године, као проблем који се десио у раду система, али у том тренутку није било познато да ли је узрок проблема људска грешка односно скривљено понашање неког запосленог, већ је тек из достављеног извештаја од 17.03.2005. године, утврђена природа проблема и да се ради о пропусту тужиоца у раду у наведеном периоду, што су чињенице које су основ за давање отказа, па од 17.03.2005. године до доношења оспореног решења 04.04.2005. године, није протекао рок од 3 месеца у коме се може дати отказ уговора о раду, по члану 184. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 од 15.03.2005. године који је ступио на снагу 23.03.2005. године). У погледу друге повреде радне обавезе тужилац је конкретним дописом од 01.03.2005. године, изнео низ оптужби на рачун наводне злоупотребе у пословању туженог оптужујући конкретно појединце, а за наведено није понудио било какав ваљан доказ којим би учинио вероватним своје наводе.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом тужиоца указује да је побијана пресуда донета на основу погрешне примене материјалног права због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према члану 281. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 од 15.03.2005. године који је ступио на снагу 23.03.2005. године) поступак за отказ уговора о раду који је започет, а није окончан до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона. Поступак за отказ уговора о раду у конкретном случају започет је упозорењем послодавца од 24.03.2005. године, након ступања на снагу наведеног закона, па је тај закон меродавно материјално право које се примењује у конкретном случају. По члану 184. став 1. наведеног Закона, отказ уговора о раду из члана 179. тачка 1, 2, 3, 5. и 6. овог закона послодавац може дати запосленом у року од 3 месеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од 6 месеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа. То значи да субјективни рок од 3 месеца тече од дана сазнања за чињенице које образују отказни разлог, па се за сада не може прихватити као правилан закључак другостепеног суда да је законски заступник туженог сазнао за чињенице које су основ за давање отказа тек на основу извештаја о проблемима у раду система од 17.03.2005. године, када је утврђена природа проблема и да се ради о пропусту тужиоца у раду у периоду између 07.10. и 13.10.2004. године. Другостепени суд је пропустио да оцени у целини исказе саслушаних сведока и законске заступнице туженог ББ, осим у наведеном делу, и у погледу навода да је за проблем сазнала 12.10.2004. године, да када је сазнала за проблем позвала је тужиоца и стручног сарадника ВВ, да је тужилац доставио извештај тим поводом 21.10.2004. године, који није био заведен и да га је законски заступник добила тек средином децембра. Такође је и сведок ВВ у свом исказу навео да је директору туженог доставио извештај са тачним описом стања уоченог проблема у октобру 2004. године. Осим тога,

чињенице о узроку насталог проблема нису чињенице које образују отказни разлог, већ чињенице о обавези и пропуштању тужиоца да у наведеном периоду, без одлагања предузме потребне мере на отклањању застоја у раду система централног регистра ХОВ насталих услед блокаде сервера у складу са описом послова радног места. Поред тога, другостепени суд закључује да је тужилац дописом од 01.03.2005. године, изнео низ оптужби на рачун наводних злоупотреба у пословању туженог оптужујући конкретне појединце, а да за наведено није понудио било какав ваљани доказ којим био учинио вероватним своје наводе. Према члану 77в. став 1. тачка 14. Правилника о изменама и допунама Правилника о раду туженог од 14.12.2004. године, тежу повреду радне обавезе представља изношење и проношење неистинитих података у вези са пословањем предузећа. Терет доказивања да је у конкретном случају дошло до изношења и проношења неистинитих података у вези са пословањем предузећа је на туженом као послодавцу. Следом наведеног, другостепени суд је пропустио да у целини оцени садржину предметног дописа, који је тужилац потписао и предао у својству члана Управног одбора Централног регистра ХОВ, управо Управном одбору, те утврди да ли исти представља представку и да ли с обзиром на остале органе којима је упућен има карактер изношења и проношења неистинитих података о пословању туженог, будући да је према наводима тужиоца био члан Управног одбора туженог као представник запослених, те да је оснивач туженог Република Србија чијим органима је предметни допис упућен. С обзиром да у погледу претходно наведених битних чињеница другостепени суд није потпуно утврдио чињенично стање, Врховни суд је укинуо побијану пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење.

На основу члана 416. став 2. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић